

1. Kapitál podnikatele zahrnoval na počátku období v Kč: pokladní hotovost 25 000,-; běžný účet 354 130,-; pohledávky 235 600,-; zásoby materiálu 158 510,-; zásoby výrobků 158 640,-; drobný hmotný majetek 86 500,-; dlouhodobý hmotný majetek v zůstatkové ceně 1 900 450,-. Zjistěte strukturu kapitálu (závatky uhrazeny).

	kapitál	poměrní ukazatelé struktury
pokladní hotovost	25 000 Kč	1%
běžný účet	354 130 Kč	12%
pohledávky	235 600 Kč	8%
zásoby materiálu	158 510 Kč	5%
zásoby výrobků	158 640 Kč	5%
drobný hmotný majetek	86 500 Kč	3%
dlouhodobý hmotný majetek	1 900 450 Kč	65%
Kapitál celkem	2 918 830 Kč	100%

2. Vedení školy má k dispozici tento přehled o žácích. Zjistěte:

- Podíl jednotlivých ročníků na celkovém počtu žáků
- Podíl jednotlivých druhů bydlení na celkovém počtu žáků
- Procento dojíždějících žáků podle ročníků
- Složení žáků 3. ročníku podle bydliště
- Podíl místních žáků 4. ročníku na celkovém počtu žáků školy
- Podíl žáků 2. ročníku z domova mládeže na celkovém počtu ubytovaných v domově mládeže.

Ročník	Počet žáků podle bydliště				poměrný ukazatel struktury	
	místní	dojíždějící		domov mládeže		celkem
1.	33	56	28,28%	7	96	24,81%
2.	39	49	24,75%	11	99	25,58%
3.	37	48	24,24%	12	97	25,06%
4.	40	45	22,73%	10	95	24,55%
celkem	149	198		40	387	
poměrný ukazatel struktury	38,50%	51,16%		10,34%		

3. ročník	místní	dojíždějící	domov mládeže	celkem
	37	48	12	97
složení v %	38,14%	49,48%	12,37%	

4. ročník	místní	celkem žáků školy	poměrný ukazatel struktury
	40	387	10,34%

	domov mládeže
2. ročník	11
škola	40
poměrný ukazatel struktury	27,50%

3. Ve dvou prodejnách dosáhl majitel této struktury tržeb v procentech. Zjistěte:
- Výši tržeb v korunách v obou prodejnách podle druhu zboží a celkem, víte-li, že v prodejně B dosáhly tržby za potravinářské zboží 164 160,- Kč.
  - Podíl jednotlivých druhů zboží v procentech na celkových tržbách majitele.

Prodejna	tržby zboží				podíl prodejen na celkových tržbách	
	potravinářské		průmyslové			
A	65 280 Kč	27,20%	174 720 Kč	72,80%	240 000 Kč	40,00%
B	164 160 Kč	45,60%	195 840 Kč	54,40%	360 000 Kč	60,00%
celkem	229 440 Kč		370 560 Kč		600 000 Kč	
poměrný ukazatel struktury	38,24%		61,76%			

4. Rozpočtové výrobní náklady činily 825 000,- Kč, skutečně bylo vynaloženo 819 600,- Kč, přičemž výrobní úkoly byly splněny na 96 %. Zhodnoťte plnění rozpočtu.

Poměrný ukazatel splnění plánu (plnění úkolů):

Plán 825 000,-

Splněno 96 %

$$\frac{\text{skuteč.}}{\text{plán}} = \frac{x}{825\,000} \cdot 100 = 96\% \quad \Rightarrow \quad \frac{x}{825\,000} = 0,96$$

$$x = 0,96 \cdot 825\,000$$

$$x = \underline{\underline{792\,000,- \text{ Kč}}}$$

Poměrný ukazatel splnění plánu (plnění rozpočtu):

Rozpočet (upravený podle procent splnění): 792 000,- Kč

Utraceno: 819 600,- Kč

$$\frac{819\,600}{792\,000} \cdot 100 = 103,48\%$$

Rozpočet byl překročen o 3,48 %.

5. Pracovník měl stanoven výrobní úkol v kusech na jednotlivé dny takto: 250, 255, 260, 255, 250. Zhodnoťte denní plnění výrobního úkolu i průběžně od počátku týdne, jestliže skutečná denní výroba v kusech dosáhla 248, 256, 262, 258, 255. Jak byl splněn celotýdenní úkol?

	1	2	3	4	5	Celkem
Plán	250	255	260	255	250	1 270
Skutečnost	248	256	262	258	255	1 279
Poměrný ukazatel splnění plánu	99,20%	100,39%	100,77%	101,18%	102,00%	100,71%

Celotýdenní úkol byl splněn na 100,71 %.

6. K dispozici máme tyto podklady pro kontrolu rozpočtu. Zjistěte skutečnou výši jednotlivých nákladových druhů a celkové splnění rozpočtu v procentech.

Náklady	Rozpočet	Splnění v %	Skutečné náklady
Materiálové	600 000 Kč	105,40%	632 400 Kč
Mzdové	400 000 Kč	102,70%	410 800 Kč
Ostatní	250 000 Kč	101,10%	252 750 Kč
Celkem	1 250 000 Kč	103,68%	1 295 950 Kč

Rozpočet byl překročen o 3,68 %.

7. Posuďte vývoj provozních nákladů prodejny v jednotlivých čtvrtletích dvou let. Vypočítejte průměrné čtvrtletní tempo růstu.

rok	2005				5006			
	1	2	3	4	1	2	3	4
čtvrtletí								
Kč (v tisících)	1 535	1 625	1 550	1 720	1 845	1 796	1 893	1 925
bazický index	100,00%	105,86%	100,98%	112,05%	120,20%	117,00%	123,32%	125,41%
řetězový index (tempo růstu)		105,86%	95,38%	110,97%	107,27%	97,34%	105,40%	101,69%

Průměrné tempo růstu (geometrický průměr):

$$\bar{x}_g = \sqrt[7]{105,89 \cdot 95,38 \cdot 110,97 \cdot 107,27 \cdot 97,34 \cdot 105,4 \cdot 101,69}$$

$$\bar{x}_g = 103,29 \%$$

Náklady se průměrně zvyšovaly v každém čtvrtletí o 3,29 %.

Porovnejte vývoj části provozních nákladů (spotřeba energie) s celkovými náklady. Vysvětlete příčiny výkyvů ve spotřebě energie. Vypočítejte průměrné čtvrtletní tempo růstu spotřeby energie.

rok	2005				5006			
	1	2	3	4	1	2	3	4
čtvrtletí								
Kč (v tisících)	96	87	45	98	105	90	67	112
bazický index	6,25%	5,67%	2,93%	6,38%	6,84%	5,86%	4,36%	7,30%
řetězový index (tempo růstu)		90,63%	51,72%	217,78%	107,14%	85,71%	74,44%	167,16%

Průměrné tempo růstu (geometrický průměr):

$$\bar{x}_g = \sqrt[7]{90,63 \cdot 51,72 \cdot 217,78 \cdot 107,14 \cdot 85,71 \cdot 74,44 \cdot 167,16}$$

$$\bar{x}_g = 102,23 \%$$

Náklady na energii se průměrně zvyšovaly v každém čtvrtletí o 2,23 %.

Větší spotřeba (až dvojnásobně) je v zimních měsících (svícení i během dne, topení, ...).

8. Vypočítejte průměrné měsíční tempo růstu tržeb v prodejně, víte-li, že v lednu činily 1 238 545,- a v prosinci dosáhly 1 976 238,- Kč.

Počátek roku	1 238 545
Konec roku	1 976 238
Bazický index	1,5956

Průměrné měsíční tempo růstu (geometrický průměr):

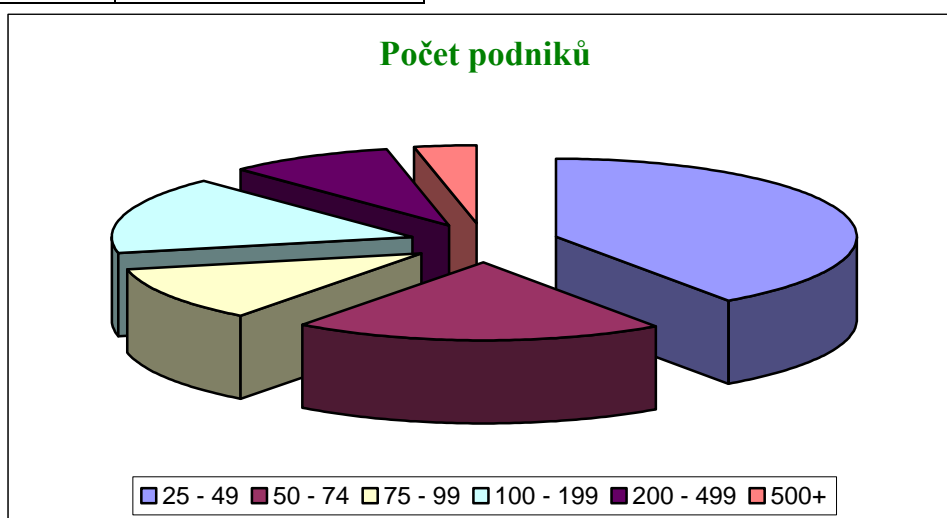
$$\bar{x}_g = \sqrt[12]{1,5956}$$

$$\bar{x}_g = 1,0464 \quad \Rightarrow 104,64 \%$$

Tržby rostly průměrně o 4,64 % za měsíc.

9. Byla sledována velikostní struktura stavebních podniků podle počtu zaměstnanců. ČSÚ prováděl statistické šetření pouze u podniků od 25 zaměstnanců a publikoval tyto informace. Vypočtete poměrné ukazatele struktury a získaná data znázorníte pomocí vhodného grafu.

Počet zaměstnanců	Počet podniků	Poměrný ukazatel struktury
25 - 49	726	40,18%
50 - 74	361	19,98%
75 - 99	208	11,51%
100 - 199	289	15,99%
200 - 499	163	9,02%
500+	60	3,32%
celkem	1 807	

10. Ve výkazu zisků a ztrát byla ve sledovaném roce uvedena tato výše nákladů a výnosů v tis. Kč. Porovnejte strukturu obou činitelů hospodářského výsledku.

Druh	Tis. Kč		Struktura v %	
	Náklady	Výnosy	Náklady	Výnosy
Provozní	20 356	24 392	78,44%	79,22%
Finanční	5 284	6 198	20,36%	20,13%
Mimořádné	312	200	1,20%	0,65%
Celkem	25 952	30 790		

11. Firma s dvěma výrobními provozy vykázala tuto strukturu nákladů v procentech:

Zjistěte výši jednotlivých nákladů v Kč v obou provozech a celkem, víte-li, že provozní náklady v 2. provozu dosáhly v absolutním vyjádření 3 640 000,- Kč. Výpočty seřadte do tabulky. Dále určete:

- Podíl nákladů podle druhu i podle jednotlivých provozů na celkových nákladech firmy
- Podíl nákladů jednotlivých provozů na firemních nákladech příslušného druhu
-

Provoz	Druhé složení nákladů			Podíl provozů na nákladech firmy
	provozní	finanční	mimořádné	
1	85,40%	12,30%	2,30%	37,50%
2	72,80%	20,90%	6,30%	62,50%

Provoz	Celkové náklady v Kč			Podíl provozů na nákladech firmy
	provozní	finanční	mimořádné	
1	2 562 000 Kč	369 000 Kč	69 000 Kč	3 000 000 Kč
2	3 640 000 Kč	1 045 000 Kč	315 000 Kč	5 000 000 Kč
				8 000 000 Kč

Provoz	Celkové náklady v %			Podíl provozů na nákladech firmy
	provozní	finanční	mimořádné	
1	32,03%	4,61%	0,86%	37,50%
2	45,50%	13,06%	3,94%	62,50%
celkem	77,53%	17,68%	4,80%	

Provoz	Podíl provozů na nákladech firmy podle druhů			Podíl provozů na nákladech firmy
	provozní	finanční	mimořádné	
1	41,31%	26,10%	17,97%	37,50%
2	58,69%	73,90%	82,03%	62,50%

Provoz 2 se podílí na celkových nákladech firmy daleko více (62,5 %) než provoz 1 (37,5 %). V nákladech obou provozů převažují provozní náklady. Na celkových nákladech se nejvíce podílejí provozní náklady provozu 2 (45,5 %) a nejméně mimořádné náklady provozu 1 (0,86 %) – viz tabulka č. 3. Ve firemních nákladech převažují provozní náklady (77,53 %) – viz. tabulka č. 4.